

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

3. Quid è præcedente exemplo præterea discendum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

apud Pontificem Alexandrum IV. edidit, pacemq; Numinis & dæ-
 licæ veniam exoravit. Discite à Ludouico pœnitentiam agere,
 qui in suspicando, temerè iudicando, & præproperè irascendo,
 Ludouicum imitami. Discite, quàm antiqua res sit peregrina-
 tio. Discite, quàm Pontifices & antiqui Christiani pro ma-
 gnis iniurijs putauerint faciendam satisfactionem. Siquidem
 Ludouicus, ad placandam sibi Mariæ animam & parricidium
 expiandum, inssus est Religiosis S. Brunonis sedilibus domicilium pa-
 nere. Sed quia id genus hominum in Boica nullum erat, Cisterci-
 sum contubernio amplum & nobile cœnobium in Principis Campo,
 (Fürstfeld dicto) qui inter Augustam & Monachium est, con-
 didit, prædijs & annuo victu auxit, quod hodieq; floret. Dicit non
 potest, quàm multi hodieq; impotenter irascantur, & quàm
 grandes alijs iniurias faciant, quos si non ferro, saltem verbo;
 si non ense, saltem corde occidunt, quibus pestem, mortem,
 fulmina & Diras, & omnia mala imprecantur. Num de satis-
 factione cogitant? num templa, sacella, altaria fundant, au-
 ornant? se ipsos, filios, & filias suas vsque ad superbiam, vsq;
 ad inuidiam, vsque ad inopiam, supra statum, & opes, ornant;
 & ornant, vt insidias faciant & patiantur: at, vt vel togam, in
 qua diu satis tripudiarunt; vel linteum altari tegendo; vel
 nummum, nescio, quo titulo, acceptum, & vtique Deo debi-
 tum offerant; hoc paucis in mentem venit: immo si possunt,
 aliorum liberalitatem impedire; si possunt ipsa templa, subdu-
 ctis decimis; aut duplicato pretio, si ad templorum vsum aliquid
 fabricant, spoliare, non omittunt. Cùm tamen vtique etiam
 de templis suis dicturus sit Christus: nudus eram, & vestisus mi.
 Quàm crebræ sunt inter coniuges eiusmodi cogitationes, sus-
 piciones, querelæ vindictæ? quàm rara satisfactio?

III

Verùm hæc omnia vobis ipsis relinquo cogitanda. Illud,
 illud, exemplum ad nos clamat, vt, dum sapiamus, cogitemus,
 quibus modis iram in nobis mitigare velimus. Nam irato lo-
 qui nihil prodest. Sicut enim stultus nullis rationibus moue-
 tur, cùm sit à ratione alienus; ita in vanum laborat, qui vult
 iracundum, dum in fermento est, cohibere. Facilius in tempe-
 state & alto mari navis vacua aliunde gubernatorem recipiet, quàm
 homo

homo ira feruens atque fluctuans alienam admittat orationem: se suam intus rationem non habeat preparatam. Sed quemadmodum, qui obsidionem expectant, desperatis externis auxilijs intro necessaria congerunt atque deponunt: ita maximè oportet, quo aduersus iram faciunt, eminus è Philosophia desumpta in animum comportare. Quippe non facile facultas dabitur, ea inferendi, cum eorum usum tempus postulabit. Non enim audit, ob tumultum, tunc anima, que feris sunt, nisi intus suam rationem habeat, quasi moderatorem. Itaque jam, dum sumus placidi, remedia circumspeciamus, & vel ex hoc ipso exemplo sumamus. Quorum primum est, errare nos plerumque, cum ira mentem turbat, & appetitus vindictæ iudicium impedit, neque sinit audire nos perfectè veram rationem. Alterum est, errorem non esse modicum; nam & illum torquet, quem possidet; & illi insidiatur, à quo se læsum existimat; & ad auersiones, ad odia, ad diuortia, ad homicidia procedit. Denique est janua omnium vitiiorum. Tertium est, quia ira hominem à se ire facit, & in bestiam, in Furiam, in diabolum transmutat, omnibus meritò fugiendum & detestandum. Tristes oculi iracundi, ait S. Chrysostomus, os obtortum, labia mobilia, & tumentia, lingua polluta, nemini parcens, mens in excessu posita, indecens habitus, radij multum. Vide vultus à demonibus pressorum, ebriorum, & furentium, & dicito, in quo differat ab illis, nonne furoris torum est? Quot blasphemias, quot sacramenta, quot Diras effundit iratus? Sylla dixit: Sicut Hippocrates eum morbum periculosissimum ait esse; in quo egrorantis facies sui dissimillima fiat; ita sentiens iratos maxime mutare faciem, colorem, incessum, vocem, veluti imaginem quandam eius affectionis animo mihi conformari, admodum indignam rem existimans, si ita terribilis & abalienatus aliquando conspicerer ab amicis, & uxore, & filiabus, non visum modo ferus & insolens, sed & vocem edens immanem atque asperam: sicut ipse in quosdam incidissem, qui, præ ira, neque mores, neque formam, neque sermonis elegantiam, neque in colloquio comitatem seruare poterant. Cum autem ira, discordia, odium, & dissensiones, apud omnes mortales, plurimum mali efficiant; in matrimonijs tamen sunt longè perniciosissima. quemadmodum & concordia est anima coniugiorum. Et teste Euripide,

LII

Quarta

S. Chrysof.
hom. 30. ad
pop.Euripid. in
Medea.

Quam maxima existit salus,

Cum uxor cum viro non dissideat.

Quartum est, cum hi sint effectus grauissimi, & alij complures, causas tamen plerasque iræ esse longè leuissimas; vt hic fuit, in Ludouico, scriptio litterarum, nunciij imprudentia; epistola commutatio. Et in alijs grauissimarum suspicionum, quam causæ sunt? Diſterium, iocus, risus, nutus, alterius detractio, narratio deprauata. Et irascuntur non solum hostibus, & inimicis, sed familiaribus, qui eis seruiunt, & amicis, qui coniunctissimi sunt; loco dilectionis, loco beneficiorum. Qui irascuntur? *Maxime irascitur auarus dispensatori, gula deditus coco; zelotypus uxori, ambitiosus maledicenti; semiebriy, & natura cholericis, ac qui consuetudine irasci didicerunt.* Depone iram, mitte gulam; zelum eijce; ambitionem execrare; ebrietatem vitæ naturam doma, & consuetudinem consuetudini oppone; sic vinces.

IV.

S. Hieronymus
ep. 2. ad Ne-
potianum.

Quintum, quod maximè hic ad rem pertinet, est, vt coniuges, ne minimam quidem dent causam aliquid de se suspicandi; multò autem magis caueant, ne, ob minimam causam, de altero suspicentur. Minimam causam etiam vitandas esse, docuit S. Hieronymus, cuius sunt illa: *Crebra munuscula, & sordariola, & fasciolas, & vestes ori applicatas, ac degustatos cibos, blandasq; & dulces litterulas, sanctus amor non habet.* Nocuit multis, aspici: nocuit, salutari: nocuit, nominasse suspectum: nocuit donum misisse, aut visam esse, quasi misisset: nocuit aliquid perdidisse, quod apud alterum videretur. S. Ita anulum digito exutum deposuerat, quem rapuit de fenestra auis, inuenit is, qui marito Itæ à stabulis erat, & velut fortunæ symbolum digito insertum gestauit. Hunc vbi vidit herus, crimen suspicatus, equo ad caudam seruum alligari iussit, atque raprum distrahi; coniugem verò è Tokhenburgensi arce, ac turri, quæ præaltæ rupi erat imposita præcipitavit innocentem; quam ille quidem elisam est arbitratus, Angeli verò susceperunt cadentem, atque, ceruo prælucente, in eremum perduxerunt, Christo sanctiùs, quàm marito, seruituram. Ita Deus præco-
cis iræ delictum, & iniustam suspicionem, deduxit in occasio-
nem